

Název studie Priming aktivující sociální stereotypy a výkon v mentálním testu

Autor posudku Jana Čiháková

Celkové hodnocení

Oceňuji, že autoři ve výzkumné zprávě propojují provedený výzkum s dalšími podobnými výzkumy a tím pádem ho zasazují do kontextu dosud zjištěných faktů. Autoři sami dokonce opakují přímo jeden z výzkumů, chybí mi ale zdůvodnění proč právě tento výzkum a jeho bližší popis – prakticky o něm víme poměrně málo. Co se týče teoretického ukotvení uvádí autoři poměrně dostatek informací o primingu jako takovém. Současně ale v teorii postrádám např. zdůvodnění zájmu o rozdíl mezi muži a ženami. Navíc autoři používají určité genderové stereotypy jako fakta (ženy jako studijní typy, muži mají horší studijní výsledky), aniž by je nějak teoreticky ukotvili.

Dalším a nejdůležitějším nedostatkem je zcela chybějící výzkumná otázka a současně také chybějící hypotézy. Není tak jasné, co se snaží autoři výzkumem prokázat. S chybějící výzkumnou otázkou a hlavně hypotézami souvisí nulová operacionalizace proměnných, které by se v hypotézách vyskytly. A ačkoliv se dozvídáme v úvodu mnoho informací o primingu a jeho výzkumech, jeho operacionální definice jakožto nezávislé proměnné chybí, stejně jako proměnné závislé. Kromě toho také s absencí hypotéz souvisí i nedostatečná deskripce výsledků. Tím, že autoři nemají určené hypotézy, nemají k čemu výsledky vztáhnout. Současně také chybí teoretické ukotvení výběru vzorku. Proč autoři aplikují výzkum právě na studenty? A proč na studenty právě předmětu Psychologie interpersonální komunikace? Také není zcela jasné, jakým způsobem byl vzorek vybrán. Není pak možné říci, jakou populaci, tedy s jakými charakteristikami, má vzorek reprezentovat.

Co oceňuji je zejména srozumitelný a relativně přehledný popis použité metody a také závěr, i když i ten má určité nedostatky. V diskusi totiž dochází k tzv. „tahání králíků z kloubouku“. Autoři sice poměrně zdařile v diskusi interpretují výsledky, vysvětlují jejich možné příčiny, zasazují výsledky do kontextu a snaží se vyvodit závěry a praktické aplikace. Současně ale také mluví o ideomotorické teorii, která by měla být zmíněna již na začátku zprávy v teoretickém ukotvení primingu, protože by autoři měli dbát na to, aby v závěru a diskusi nebylo řečeno nic navíc, co nebylo v teorii.

Co se týče statistiky, chybí mi zde základní informace o použitých způsobech statistické analýzy, autoři se například vůbec nezmiňují na jaké hladině významnosti byly výsledky počítány. Nezdůvodňují ani použitou metodu analýzy, chybí základní deskriptivní statistiky. Proto ze statistického pohledu považuji zprávu za nedostačující.

K výše popsaným nedostatkům bych pak ještě zmínila formální nedostatky. Text není příliš kompaktní a ideálně strukturovaný. Abstrakt působí spíše jako závěr tvořený z náhodně poskládaných vět z celé výzkumné zprávy. Další věcí je, co se týče intervenujících proměnných, že jsou zmiňovány v cílech výzkumu, kam podle mě úplně nepatří a zmínila bych se o nich současně s tím, jak se s nimi autoři vypořádávají. V této souvislosti je třeba ocenit snahu autorů o posouzení možných intervenujících proměnných a omezení jejich vlivu. Opomíjejí ale

další intervenující proměnné, které mohou mít vliv na pozornost účastníků (jako je např. hluk). Vedle toho si také uvědomují negativa, které by mohlo mít realizování výzkumu v reálných podmínkách.

Dalším bodem, který bych ráda zmínila, je etický aspekt výzkumu. Je důležité, že se autoři snaží ošetřit etické stránky výzkumu a to poměrně přijatelným způsobem, ale celkově považují jejich manipulaci a klamání účastníků za sporné a doporučovala bych se mu příště vyhnout.

Silné stránky (za co chválit)

- Vědomí a kontrola intervenujících proměnných
- Posouzení nedostatků výzkumu v reálných podmínkách
- Ošetření etického aspektu
- Srozumitelný popis metody
- Diskuse

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Absence výzkumné otázky a hypotéz
 - Absence zdůvodnění výběru vzorku
 - Neukotvení v teorii některých použitých předpokladů
 - Nedostatečně popsání výsledky
 - Chyby ve struktuře a podobě zprávy (např. chybí podstatné statistické informace)
-

Otázky pro autora studie

1. Jaká je výzkumná otázka?
 2. Jaké hypotézy se snažíte potvrdit?
 3. Proč jste si vybrali studenty a to z předmětu Psychologie interpersonální komunikace?
 4. Na jaké hladině významnosti jsou výsledky počítány?
 5. Jak by bylo možné omezit případnou nedostatečnou identifikaci respondentky s profesorem jakožto mužem?
-